

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 dep
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato: 29.4.2009

Høringsuttalelse – forslag om nye lovbestemmelser i lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (midlertidig undersøkelsesutvalg)

Det vises til høringsnotat av 24. april 2009.

Legeforeningen er sterkt kritisk til en høringsfrist på seks dager i så viktige spørsmål som det her er tale om. Legeforeningen kan ikke se at det er sannsynliggjort et behov for så kort frist. Fristen har umuliggjort en organisasjonsmessig behandling i foreningen.

Om undersøkelsesutvalget og mandat

Legeforeningen mener at hensiktsmessigheten av det mandat undersøkelseskommissjonen har fått bør revurderes. Det finnes et svært omfattende materiale i dag som dokumenterer håndteringen av de personer det her er tale om innen det psykiske helsevernet og i kontakt med strafferettspleie og kriminalomsorg.

Det er en velkjent risiko ethvert samfunn langt på vei er nødt til å leve med at alvorlig psykisk syke en sjelden gang begår slike handlinger som nå har aktualisert et utvalgsarbeid. Dette betyr ikke at ikke det svikter både i helsetjenesten og fra andre aktørers side. Som eksempel foretas det feilvurderinger ved utskrivning, pasienter skrives ut på grunn av for dårlig kapasitet og det er mangelfulle rutiner for kommunikasjon mellom f eks politi og helsetjeneste mange steder. Den såkalte "trippedrap-saken" avdekket manglende behandlingsskapasitet og for tidlig utskrivninger på denne bakgrunnen. Dette gjelder også i forhold til pasienter som er motivert for behandling. Kapasiteten må økes og det må arbeides for å redusere risikoen i denne sammenhengen.

Etter vår vurdering burde det vært vurdert bredere om man kunne samle den samme kunnskap enklere og uten de samme personvernmessige omkostninger som forslaget innebærer. En gjennomgang av tilsynssaker og rettssaker knyttet til drap begått av psykisk syke de senere år ville antakelig føre til de samme funn som undersøkelsesutvalget vil gjøre. Helsetilsynet i fylket og sentralt har særskilt kompetanse og hjemmel til dette arbeidet.

Om unntak fra taushetsplikt

I høringsnotatet trekkes det flere steder sammenlikninger til andre undersøkelseskommissjoner, og de unntak fra taushetsplikt som er gitt i den forbindelse, eks. etter Mehamnulykken. Etter Legeforeningens vurdering kan ikke de opplysninger som der behandles sammenliknes med det denne saken omhandler.

Det er her tale om å innhente store mengder informasjon som er blant den mest sensitive i vårt samfunn – opplysninger knyttet til psykiatrisk sykehistorie. Slik unntakene er foreslått vil det ikke være avgrenset til opplysninger om kun angjeldende pasient, men også om pårørende, venner og familie. Nyten av denne innhentingene veid opp mot kostnadene ved å tilsidesette personvernshensyn, er ikke vurdert.

Etter Legeforeningens vurdering er det ikke tilstrekkelig sterke interesser som tilsier unntak fra taushetsplikt i det omfang som er foreslått. Det er her tale om bruk av taushetsbelagt informasjon retrospektivt, og den kunnskap som erverves ville som nevnt ovenfor antakelig kunne oppnås uten slik tilgang til helseopplysninger.

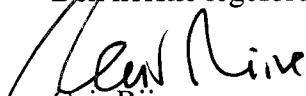
Om lovteknikk

Etter Legeforeningens oppfatning er det svært uheldig å regulere dette som et eget kapittel i psykisk helsevernloven. Det er et dilemma at psykisk helsevernloven i dag i så stor grad er en lov om tvangsbruk. Den type regulering som her foreslås vil ytterligere forsterke bildet av at det psykiske helsevernet befatter seg med personer som er farlige for samfunnet – og hvor det er nødvendig med særskilte inngrepshjemler. Departementet begrunner at man ikke lager en egen lov for dette med at:

”Først og fremst fordi dette skal være en midlertidig ordning som har tilknytning til psykisk helsevern, men også fordi man ikke ønsker å opprette en egen særlov for et utvalg før det er besluttet hvordan granskningskommissjonens kommende forslag skal følges opp.”

Etter Legeforeningens vurdering er ikke dette en tilstrekkelig god begrunnelse for det lovtekniske valg som er foreslått av departementet. Tvert i mot mener Legeforeningen at nettopp midlertidigheten i dette forslaget tilsier regulering i en egen lov.

Med hilsen
Den norske legeforening

Geir Riise
Generalsekretær

Anne Kjersti Befring
Direktør

Saksbehandler: Lars Duvaland